

/ MASIA TERRITORI/

Dates significatives

16 d'abril de 2018: data límit de lliurament dels resums de comunicacions i de les propostes de pòsters.

4 de juny de 2018: notificacions de les comunicacions i dels pòsters acceptats.

10 de desembre de 2018: lliurament de les comunicacions i dels pòsters definitius

18 de gener de 2019: notificació de les comunicacions i dels posters acceptats o el Comitè Científic pot fer-hi alguna esmena.

8 de febrer de 2019: lliurament definitiu de les comunicacions i dels pòsters.

Instruccions generals

Resums:

- Han d'especificar el nom de l'autor o autors i el títol. Cada autor pot presentar com a màxim una comunicació. L'extensió màxima és de 200 paraules, i s'hi ha d'explicar amb claredat el contingut de la comunicació.
- També es poden presentar pòsters.
- Han d'indicar a quin bloc del congrés es presenten.
- S'han d'enviar per correu electrònic a l'adreça congresmasia.icea@iec.cat.

Comunicacions i pòsters:

- Han de tenir un màxim de 15 pàgines, amb bibliografia (la utilitzada en la comunicació), notes, fotografies i plànols inclosos.
- Trobareu la plantilla dels pòsters al web del congrés.
- Trobareu les normes de publicació al web del congrés.
- Tant les comunicacions com els pòsters es penjaran al web. El Comitè Científic farà una selecció i els autors de les comunicacions i dels pòsters seleccionats podran presentar-los físicament al congrés.

Inscripcions:

Properament us donarem la informació necessària, que també es penjarà al web.

Hi ha diferents tarifes:

50€ general i 30€ per estudiants i socis de les entitats col·laboradores.

En properes circulars us informarem dels equips organitzadors i de les persones encarregades de cada bloc. Totes les novetats les trobareu a la pàgina web www.congres-masia-territori.espais.iec.cat

Contacte:

ICEA. Institut d'Estudis Catalans
Carrer del Carme, 47 - 08001 Barcelona
www.congres-masia-territori.espais.iec.cat
congresmasia.icea@iec.cat
[#congresmasies](https://twitter.com/congresmasies)

MASIA I TERRITORI

2n Congrés del Món de la Masia: «Passat, present i futur del territori rural català»

Organitza

Institut
d'Estudis
Catalans

Barcelona,
13, 14 i 15 de març de 2019

Institut d'Estudis Catalans
Sala Prat de la Riba (c. del Carme 47, Barcelona)

MASIA I TERRITORI

L'any 2015 un grup de persones procedents d'entitats amb vincles en el món rural de la masia, entre les quals universitats, centres de recerca, sindicats de pagesos, grups Leader i col·lectius d'arquitectes, i amb l'interès comú de la realitat rural catalana centrada en el món de la masia, van impulsar el I Congrés del Món de la Masia, en el qual van participar prop de tres-centes persones.

Continuant aquest interès, convoquem un segon congrés per a l'any 2019 i l'estructurem en tres blocs: territori i demografia, economia, i governança.

L'esperit del congrés és obrir un debat sobre aquests temes i posar èmfasi en alguns elements que es van tractar d'una manera molt tangencial en l'edició anterior. L'actualitat implica, d'una manera molt notable, l'adaptació al canvi climàtic per afrontar tant les sobrepoblacions d'espècies cinegètiques com l'adaptació dels cultius i usos de la terra. El canvi climàtic també està forçant noves formes de recerca per a controlar les despeses d'aigua amb reg de precisió, control de plagues, nous conreus o l'ús d'energies renovables.

S'analitzarà l'edifici de la masia tenint en compte el territori on està situat i se'n farà història comparativa: forma constructiva al llarg de la història, incloent-hi els materials; les rehabilitacions que es fan amb vista a nous usos, i la necessitat de dur-les a terme perquè aquests edificis siguin sostenibles.

L'economia atén les potencialitats que obren les noves tecnologies i la innovació amb l'objectiu de fer una masia més sostenible en el marc de l'economia circular i veure la importància dels programes de desenvolupament rural en la millora econòmica de les activitats del món rural. També és important la recerca en les marques de qualitat europees o en les denominacions d'origen del vi, així com en la millora genètica de varietats, vegetals o races animals.

Finalment, en l'àmbit de la governança cal considerar formes innovadores que permetin una integració per a adaptar-la a la necessitat de fixar la població en zones rurals, així com la capacitat dels joves per a accedir a la terra, a la feina i a la dinàmica política dels pobles com a element clau per a garantir el futur del món rural i de les masies. Tots aquests aspectes es concretaran en els tres blocs temàtics i en els subapartats següents.

II Congrés del Món de la Masia: «Passat, present i futur del territori rural català»

BLOCS TEMÀTICS

Bloc 1. Territori i demografia

1.1. Demografia

Plantejament general: La població està envellida i tendeix a concentrar-se a les capitals de comarca i als nuclis de població més grans. Despoblament i repoblament rural: Projectes i iniciatives de tornada a la terra. Micropobles. Edificacions disperses. Nous serveis. Fluxos migratoris intercomarcals i intracomarcals. Nous habitants (immigrants, nous arribats, etc.). Segones residències i migracions estacionàries.

1.2. Comunicacions

Plantejament general: El món rural requereix solucions específiques per a garantir-hi l'accessibilitat. Xarxes viàries, ferroviàries i virtuals: Recuperació i manteniment dels camins rurals. El servei ferroviari existent i el futur. Model de transport públic. Calendari per a l'establiment de la fibra òptica. Resolució dels problemes de cobertura mòbil. Noves energies i transició energètica.

1.3. Canvi climàtic

Plantejament general: El canvi climàtic afecta els sistemes naturals, agrícoles i urbans. Cal avançar-se a les conseqüències amb tècniques de predicció del clima i mapes climàtics. Adaptació sostenible i no traumàtica. Valoració del comportament del medi natural i agrícola al canvi. Cabals fluvials, superfícies i/o durada de cobertures de neu en zones de muntanya, biodiversitat i qualitat paisatgística. La gestió forestal sostenible. L'abandonament de certes pràctiques tradicionals com la silvopastura dirigida. La contaminació difusa.

1.4. L'edifici de la masia. Nous usos

Plantejament general: La masia ha anat desenvolupant un catàleg d'usos que ha exigit una experiència àmplia en rehabilitació i sostenibilitat. Estudi històric amb diferències o característiques segons el territori. La masia de pescadors? Efectes sobre l'edifici de la masia: rehabilitacions. Materials i sostenibilitat. Energies renovables. El paper de l'administració.

Bloc 2. Economia

2.1. Innovació territorial i empremoria

Plantejament general: Catalunya té una agricultura dual: industrial i de proximitat. El cor món rural són les Microempreses, PIMÉ i teixit associatiu que treballen en xarxa per interès social i econòmic. Emprenedors i empreses: Nous perfils. Empremeria verda com a valor afegit. Característiques diferencials de les explotacions. L'Administració hi posa totes les eines? Repensar les cooperatives diversificant i actualitzant-ne els serveis. Artesania tradicional: petits obradors agroalimentaris, gestors forestals i artesans de la fusta. La sobirania alimentària. Les normatives.

2.2. Economia local

Plantejament general: L'economia local evoluciona cap a noves formes de gestió per tancar cercles. Empremeria. Aprofitament de sinèrgies i avenços en el coneixement. Economia circular: Cicle alimentari i eficiència productiva. Malbaratament. Mercat i valorització als diferents punts de la cadena agroalimentària (qualitat organolèptica, nutricional, ecològica...). Gestió de residus agraris ramaders i agrícoles. Nous productes de la fusta, biomassa forestal. Serveis tecnològics: Innovació i transferència de coneixements entre centres de recerca tecnològics, universitats, instituts de formació, instituts de secundària, etc.

2.3. Desenvolupament local participatiu

Plantejament general: L'èxit de les intervencions públiques en la dinamització de l'economia s'està aconseguint amb una simbiosi publicoprivada que garanteix un desenvolupament participatiu. Iniciatives publicoprivades representatives de l'entramat socioeconòmic dels territoris rurals de Catalunya. El paper d'Europa: ajudes i normativa.

2.4. Noves tecnologies i recerca

Plantejament general: La gestió de les dades que genera l'activitat agrària és molt gran i pot ajudar a transformar sistemes productius i comercials i fer-los més eficients. La revolució del model comercial de les grans ciutats. El sector agrari? El paper de l'Administració i les universitats en el finançament de la recerca. El *big data* per a una millor gestió de la producció i la comercialització de productes agroalimentaris. El suport dels drons (fertilització, sanitat vegetal, etc.). Futur i impediments. Recuperació d'espècies autòctones. Recerca en biotecnologia. La producció ecològica, més rendible? Seguretat alimentària. La vinya, un producte a l'alça? Innovació al sector primari. Noves tecnologies i població.

2.5. Turisme i producció de serveis

Plantejament general: El món de la masia, i el món rural en general, ha dut a terme un procés de reconversió econòmica i social en el qual la producció de serveis relacionats amb el turisme ha estat molt important. Aquest fet, que es pot considerar una estratègia d'adaptació a forces socials i econòmiques de caràcter global, ha comportat una nova conceptualització dels usos i les funcions que té avui el món rural en una societat majoritàriament urbana i hiperconnectada. Masia i sector terciari: Reconversió econòmica dels usos de la masia. Diversificació econòmica. El món rural com a proveïdor de serveis: turisme, oci, natura, paisatge, etc. La masia i l'espai de conservació i de producció patrimonial. Protecció ambiental i patrimoni natural. Reserves naturals. El món rural com a reserva cultural. Patrimoni cultural.

Bloc 3. Governança

3.1. Les dones i els joves

Plantejament general: Visió global del territori. L'activitat agrària i pesquera és essencialment masculina (85% d'homes i un 14,64% de dones). Les dones s'han desplaçat del treball agrari a altres sectors. Reincorporació de les dones i reconeixement de la tasca i el seu treball en l'àmbit rural. Conciliació de la vida familiar i noves formes de llars d'infants i escoles. La família ampliada i la família monoparental. Incorporació de joves als sectors agrícola, ramader, agroalimentari, forestal i pesquer.

3.2. Accés a la terra

Plantejament general: Un dels problemes més greus per a la incorporació dels joves al món rural és l'accés a la terra. Propietat i arrendament: Titularitat, igualtat entre homes i dones. Drets entre cotitulars: administració, gestió i drets. Quotes i subvencions; cotització a la Seguretat Social. Noves formes d'explotació: empreses de serveis. Noves masoveries i contractes d'ús. La gestió del sòl agrícola privat i públic.

3.3. Polítiques, plans i programes nacionals

Plantejament general: Cal entesa entre els diferents nivells de l'Administració, institucions i actors per a un bon desplegament de polítiques de protecció ambiental i custòdia del territori. L'entramat públic: Generalitat, diputacions, consells comarcals, administracions locals, etc. Implicació dels ens privats. Activitats tradicionals i la nova empremeria. Preocupacions dels territoris rurals i la projecció en la intervenció pública.